

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ HARCAMA VE MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI: BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ*

EVALUATING THE EXPENDITURES AND THE COST OF STUDENTS AT HIGHER EDUCATION: A CASE OF BULENT ECEVIT UNIVERSITY

Mehmet CURAL

Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, Maliye Bölümü, ZONGULDAK
(mehmetcural@mynet.com)

Mehmet PEKKAYA

Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, ZONGULDAK
(mehpekkaya@gmail.com)

İlknur ORAL

Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, ZONGULDAK
(eyluleren.0124@hotmail.com)

ÖZ

Bu çalışmada Bülent Ecevit Üniversitesi'nde öğrenim gören ikinci öğretim öğrencilerinin harcama ve maliyetleri hesaplanmakta ve analiz edilmektedir. Çalışmanın amacı yükseköğretimde bireysel ve kamusal öğrenci maliyetlerinin hesaplanması yoluyla kıt kaynakların en etkin şekilde dağıtılmasına ve kıt kaynaklardan en yüksek yararı sağlamaya yönelik çabalara katkı sağlamaktır. Çalışmada, rekabetin daha yüksek olduğu fakülte bölümleri için daha yüksek hazırlık harcaması yapıldığı, bireysel öğrenci maliyetinin bazı fakültelerde meslek yüksekokullarına göre daha düşük olduğu, bireysel öğrenci maliyetinin kamusal maliyetlere göre daha yüksek olduğu, toplam maliyet açısından ise fakülte ve MYO'lar arasında bir farklılaşma olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bireysel harcama, Kamusal maliyet, Öğrenci maliyeti, Öğrenci harcamaları, Yarı kamusal mal, Hipotez testleri

ABSTRACT

This study analyzes the expenditures and costs of Bulent Ecevit University students who are enrolled in secondary program. The aim of the study is to contribute the efforts that are directed to use scarce resources efficiently and to gain the maximum benefit in higher education by calculating public and student expenditures. The results show that the expenditures for preparation are higher in competitive faculty departments, in some faculties individual student expenditures are less than those in vocational school of higher education, individual student costs are higher than public costs, and there is no difference between faculties and vocational schools in terms of total costs.

Keywords: Individual expenditure, Public cost, Student cost, Student expenditures, Semi public good, Hypothesis test

* Bu çalışmaya, "Yükseköğretimde Öğrenci Harcama ve Maliyetleri: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği" (Zonguldak, BEÜ SBE, 2014) adlı basılmamış Yüksek Lisans Tez çalışması temel oluşturmuştur.

1. Giriş

İkinci Dünya Savaşı sonrasında başta gelişmiş ülkeler olmak üzere tüm dünyada yükseköğretim talebi hızla artmıştır. Bu talep artışının sonucunda yeni üniversitelerin kurulmasının yanısıra artan öğrenci sayısı ile birlikte öğrencilere yönelik burs, kredi, barınma v.b. harcamaların artması devletin yükseköğretime daha fazla kaynak ayırmasına neden olmuştur. Ancak öte yandan öğrenciler ve/veya aileleri gerek bir üniversite programını kazanmak gerekse de bu programı bitirmek amacıyla harcamalar yapmakta, maliyetlere katlanmaktadırlar. Bu nedenle yükseköğretimin finansmanı ile ilgili politikaların belirlenmesinde kamusal harcamalar ve maliyetler yanında, bireysel harcamalar ve maliyetlerin de dikkate alınması gereklidir.

Bu bağlamda çalışmada Bülent Ecevit Üniversitesi'nde İkinci Öğretim öğrencilerinin, yükseköğretim öncesi ve yükseköğretim sürecindeki bireysel ve kamusal maliyetleri hesaplanmaktadır. Çalışmanın amacı yükseköğretimde bireysel ve kamusal öğrenci maliyetlerini hesaplayarak kıt kaynakları etkin şekilde kullanma ve en yüksek yararı sağlamaya yönelik çabalarına katkı sağlamaktır. Bu çalışmanın diğer çalışmalardan farkı ikinci öğretim öğrencilerinin harcama ve maliyetlerini analiz eden ilk çalışma olmasıdır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yükseköğretim kavramı açıklanmış, yükseköğretimde maliyet ve finansman ele alınmıştır. İkinci bölümde yükseköğretim öğrencilerinin harcama ve maliyetlerine ilişkin literatür özeti yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise Bülent Ecevit Üniversitesi ikinci öğretim öğrencilerinin fakülte ve sınıf bazında hazırlık harcamaları, kişisel harcamaları, bireysel öğrenci maliyeti, kamusal maliyet ve toplam birim öğrenci maliyetleri analiz edilmiştir.

2. Yükseköğretimin Finansmanı

Yükseköğretim denilince akla ilk üniversite gelmektedir. Üniversite kelimesinin kökeni ise "*universitas magistrorum et scholarium*", "öğreten ve öğrenim toplumu"ndan gelmektedir (Bilgin vd., 2009:35). Üniversite, Latince "*bağımsız tüzel kişiliğe sahip ve ortak çıkarları olan kişiler topluluğu*" anlamına gelen "üniversitat" kelimesine dayanmaktadır (Şimşek, 2006:16). Yükseköğretim ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3.maddesinde milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyılı kapsayan her kademedeki eğitim-öğretimin tümü şeklinde tanımlanmıştır.

Daha geniş ifadeyle yükseköğretim kurumları, üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır.

Kodal (2012:3)'a göre yükseköğretim, genel anlamda toplumun insan gücü ihtiyacını karşılamak, kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlamak, bilimsel araştırmalar yoluyla toplum sorunlarının çözüme kavuşturulmasına yardımcı olmak görevlerini üstlenmiş kurumlar ve kurullar bütünüdür. İlyas (2012:87)'a göre ise yükseköğretim kurumları bilgi üreten, yayan ve bu bilgileri ortaya koymak suretiyle ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, bilimsel ve teknolojik gelişime katkı sağlayan kurumlardır.

Yükseköğretim hizmetinden yararlanan kişilerin doğrudan bir fayda sağlamasının yanı sıra toplum da bir fayda elde etmektedir. Yarı kamusal mal ve hizmet olarak sınıflandırılan

yükseköğretim hizmeti piyasa tarafından üretilebilmektedir. Ancak, bu malların özel faydasının yanı sıra toplumsal faydasının olması piyasanın yanında devletin de üretimde bulunmasına neden olmaktadır. Öte yandan üniversiteler, devletin kendilerine aktarmış oldukları kaynağın haricinde yükseköğretim hizmetinden faydalanan öğrencilerden öğrenim ücreti (harç) talep etmektedirler. Dolayısıyla yükseköğretim hizmetinin finansmanına öğrencilerin de katılması ve bu hizmetten hem bireyin hem de toplumun fayda sağlaması yükseköğretim hizmetini tam kamusal mal olmaktan çıkarmakta, yarı kamusal mal veya karma mal niteliği kazandırmaktadır. Yükseköğretimin, bireysel, sosyal ve iktisadi boyutunun olması, yarı kamusal hizmetlerin önemli ölçüde kamu tarafından üretilmesine ve finanse edilmesine neden olmaktadır.

Yükseköğretimin finansmanı, eğitim için fon sağlama ve sağlanan bu fonların en verimli şekilde kullanılması ve bu hizmetlerin sürdürülmesi için gerekli nakdi ve aynı kaynakların sağlanması süreci şeklinde tanımlanabilir (Karakütük, 2006:221). Yükseköğretim, ülkelerin siyasal, ekonomik, sosyal tercihlerine ve örf ve adetlerine göre değişik biçim, şekil ve bileşime göre finanse edilmektedir. Dünya'daki uygulamalara bakıldığında, tümüyle kamusal finansman veya öğrenci harçlarına dayanan örnekler olduğu gibi dini kuruluşların (örneğin kiliselerin) veya sanayi kuruluşlarının finanse ettiği örnekler de mevcuttur (Söyler, 2009:10). Çoğu ülkede yükseköğretimin finansmanı merkezi yönetimin yanında bu hizmetten yararlananlar tarafından ya da başka kaynaklar tarafından paylaşılmaktadır. Bazı ülkelerde öğrenci kaynaklı finansman yöntemi ağırlık kazanırken bazı ülkelerde kamusal finansman yöntemi ağır basmakta ve yükseköğretim sisteminin giderleri ağırlıklı olarak devletçe karşılanmaktadır (Kodal, 2012:7-8).

Birçok ülkede yükseköğretim giderlerinin önemli bir kısmı devlet tarafından karşılanmakla birlikte öğrenciler de yükseköğretimi kazanabilmek ve tamamlayabilmek için bazı maliyetlere katlanmaktadır. Bu bağlamda yükseköğretim maliyeti, devlet ve öğrenci tarafından eğitim hizmetini gerçekleştirmek üzere kullanılan girdilerin ekonomik değeridir. Daha geniş ifadeyle yükseköğretim maliyeti, bireyin eğitimi için yapılan dolaylı ve dolaysız harcamalar, bireysel ve toplumsal harcamalar, vazgeçme maliyetinin toplamı ile bu öğrenimden dolayı bireyin sağlayacağı fazla ücret ve emekli aylıklarından alacağı fazlalıkları ifade etmektedir (Adem, 1993:127). Yükseköğretim maliyetine kimlerin ne ölçüde katkı sağlayacağı, kamusal kaynakların yeterlilik düzeyi, eğitim eşitliği, gelir dağılımı, ülkenin kamu yönetimi düzeni, eğitim hakkına ilişkin uluslararası anlaşmalar ve mevcut yasal düzenlemeler, tarihsel süreç içinde alışlagelen finansman biçimleri v.b. faktörler tarafından belirlenmektedir (Kurul, 2012:109).

Türk yükseköğretim sisteminin finansman yapısının genel hatlarıyla kamu kaynaklarına dayandığı söylenebilir. Öyleki yükseköğretim hizmetinin, 2003-2014 öğretim yılı itibarıyla, yaklaşık %85'i devlet üniversiteleri tarafından verilmektedir (YÖK, 2014). Ayrıca 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 38.maddesinde yükseköğretimin paralı olduğu ancak başarılı olan ve maddi imkânları elverişli olmayan öğrencilerin kayıt ücreti, imtihan harcı, her türlü giderlerinin burs, kredi, yatılılık ve benzeri yollarla karşılanacağı belirtilmektedir.

Türk yükseköğretim sistemi kamu kaynaklarına dayanmakla birlikte öğrenciler de bir yükseköğretim programına yerleşebilmek ve ayrıca yükseköğretimi tamamlayabilmek amacıyla harcamalar yapmaktadırlar. Öte yandan öğrencilerin çoğunluğu bu giderleri karşılayabilmek için bazı kuruluşlardan burs almakta ve az bir kısmı gelir getirici bir işte çalışabilmektedir. Dolayısıyla, yükseköğretimin finansmanını ve maliyetini hesaplamak oldukça zordur. Bu bağlamda yükseköğretimde bireysel ve kamusal öğrenci maliyetlerini hesaplamak kıt kaynakların en etkin şekilde kullanılması ve dağıtımına yönelik çabalara katkı sağlayacaktır.

3. Literatür Özeti

Türkiye’de yükseköğretimde harcama ve maliyetlerle ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. 1982-1986 arasında yükseköğretimin mali analizini yapan Savaş ve Ertel (1987)’in hesaplamalarına göre, sağlık bilimlerinde birim öğrenci maliyetleri, fen bilimlerinin 2 katından fazla, sosyal bilimlerin ise 4 katından fazla olduğu gözlenmiştir. Tek (1987), çalışmasında dört yıllık yükseköğretim hizmetinde öğrenci birim maliyetinin Türkiye genelinde 1982 yılında ortalama olarak 244.663 TL iken 1985 yılında 366.094 TL’ye yükseldiği sonucuna ulaşmıştır. Açık öğretimin dâhil edilmemesi halinde ise 1982 yılında bir öğrencinin maliyeti 268.717 TL iken, 1985 yılında 463.866 TL’ye yükseldiği belirtilmektedir.

Dikmelik (1987), yükseköğretim öğrenci birim maliyetinin 1968 fiyatlarıyla 1973’de 4.960 bin TL’den 1978’de 5.056 bin TL’ye yükseldiği, 1978’den sonra düşmeye başlayarak 1983’te 4.224 bin TL olarak gerçekleştiği sonucuna ulaşmıştır. Bircan vd., (1989)’nin çalışmalarında birim öğrenci maliyetinin en yüksek sağlık bilimlerinde olduğu, bunu fen bilimleri ve sosyal bilimlerin izlediği sonucuna ulaşmışlardır. Meriç (1995) çalışmasında Türkiye’deki örgün öğretimde öğrenci başına düşen maliyetlerin özellikle yeni kurulan yükseköğretim kurumlarında daha yüksek olduğunu vurgulamıştır. Çalışmaya göre ortalama birim öğrenci maliyeti, 1983 yılında 567.000 TL iken 1993 yılında 23.328.000 TL’ye, açık öğretim dâhil edildiğinde ise 345.000 TL’den 22.756.000 TL’ye yükselmiştir. Martı (1997), planlı kalkınma döneminde kamu üniversitelerinde öğrenci başına ortalama kamu cari harcamalarının üniversiteden üniversiteye, özellikle aynı üniversite içinde bir fakülteden diğerlerine göre önemli farklar görüldüğü sonucuna ulaşmıştır.

Kesik (2003), bütçe ödeneklerinden yapılan öğrenci başına cari harcama miktarlarının 1981 yılında 3.616 TL, 1984 yılında 2.989 TL, 1988 yılında 2.279 TL, 1992 yılında 4.004 TL, 1995 yılında 2.509 TL, 1999 yılında 3.616 TL, 2000 yılında 3.844 TL, 2001 yılında 2.747 TL ve 2002 yılında 3.305 TL olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Çalışmada devlet bütçesinden öğrenci başına ayrılan ödeneğin giderek düştüğü, devlet bütçesindeki diğer harcama kalemlerinde yaşanan artış nedeniyle yükseköğretim için daha az kaynak ayrıldığı ve devletin yükseköğretim için bir kaynak paketinin olmadığı ifade edilmektedir. Baykal (2006), çalışmasında 1995-1996 yılında bir üniversite öğrencisinin devlete maliyetinin 273.000 TL’ye ulaştığı ve cari ödenekler baz alınarak hesaplanan maliyetin ise ortalama 191.000 TL olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ekinci (2009), Türkiye’de birim öğrenci maliyetinin hesaplanmasında üniversiteye hazırlık harcamalarının dikkate alındığı ilk çalışmadır. Bu çalışmada 2007-2008 öğretim yılında Hacettepe, Cumhuriyet ve Erciyes üniversitelerinde öğrenim gören birinci sınıf öğrencileri ele alınmış, bireysel, kamusal ve toplam birim öğrenci maliyetleri ve bu maliyetleri oluşturan bileşenler hesaplanmıştır. Araştırmada, öğrencilerin neredeyse tamamının üniversiteye hazırlık harcaması yaptığı, bireysel öğrenci maliyetinin 8.692 TL ve toplam birim öğrenci maliyetinin ise 15.339 TL olduğu tespit edilmiştir.

Köktaş (2009), çalışmasında Türkiye’nin yükseköğretim harcamalarının OECD ortalamasının altında kaldığını, eğitime ayrılan bütçe ve öğrenci başına düşen harcamaların OECD ortalamasına ulaşmadığını belirtmiştir. Bu çalışma sonuçlarına göre Türkiye, OECD ortalamasının üçte biri düzeyinde öğrenci başına harcama yapmaktadır. Diğer taraftan Türkiye’nin eğitim harcamaları içinde yükseköğretime ayrılan kaynak bakımından OECD ülkelerinde fazla kaynak ayıran ülkeler arasında yer aldığı belirtilmektedir. Çalcalı (2009), çalışmasında yükseköğretim için eğitim süresi boyunca eğitim kurumlarına yapılan öğrenci başına toplam harcama miktarının Danimarka’da

55.000 \$, İngiltere’de 50.000 \$, Polonya’da 17.000 \$ ve Güney Kore’de 23.000 \$ iken Türkiye’de 10.500 \$ olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğrenci başına toplam yıllık maliyetlerin ise Danimarka’da 14.280 \$, İtalya’da 8.347 \$, Fransa’da 8.837 \$, Almanya’da 10.504 \$, İngiltere’de 10.753 \$, Yunanistan’da 4.280 \$, Türkiye’de ise 7.847 \$ olduğu belirtilmiştir. Öğrenci başına toplam yıllık maliyette OECD ortalaması ise 12.319 \$’dır. Ayrıca Türkiye yükseköğretim kurumlarına kayıtlı öğrenci başına bütçe ödeneğinin OECD ülkeleri ortalamasının sadece %30’u düzeyinde olduğu ifade edilmektedir.

Kaiser vd., (1992) çalışmalarında Avrupa Birliğı ülkelerinde yükseköğretim harcamalarının önemli farklılıklar gösterdiğı, öğrencilere yapılan destek harcamaları dahil edilmediğinde farklılıkların önemli ölçüde azaldığı, yükseköğretime çok harcayan ve az harcayan ülkeler arasındaki farkın ise dönem içinde giderek arttığı sonuçlarına ulaşmıştır.

4. Bülent Ecevit Üniversitesi İkinci Öğretim Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama

Eğitimin öneminin artmasıyla yükseköğretim talebi her geçen gün artmaktadır. Öğrenciler bir yükseköğretim programına girebilmek için bir taraftan üniversiteye hazırlık amaçlı harcamalar (dershane, özel kurs, kitap, cd, vb.) yaparken diğerk taraftan yükseköğretim eğitime hak kazandıktan sonra öğrenim ücreti (harcı) ödemekte, eğitim hayatını sürdürebilmek için kişisel harcamalar (barınma-beslenme, giyim, sosyal etkinlikler, kültürel faaliyetler, kırtasiye vb..) yapmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı aynı zamanda bu giderleri karşılayabilmek için kamu, vakıf, dernek, özel sektör vb. kuruluşlardan burs almakta veya gelir getirici bir işte çalışmaktadır.

Araştırmanın Amacı: Türkiye’de son yıllarda yükseköğretim eğitimi yaygınlaşmış ve yeni üniversiteler kurulmuştur. Yükseköğretimde eğitim görmek isteyen öğrenciler bu eğitime hak kazanabilmek için hazırlık harcamaları, kişisel harcamalar ve öğrenim ücreti gibi giderleri karşılamak zorunda kalmaktadırlar. Bu araştırmada Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜ)’nde 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında öğrenim gören İkinci Öğretim (İÖ) öğrencilerinin üniversiteye Hazırlık Harcaması (HH), Kişisel Harcaması (KH), Bireysel Vazgeçme Maliyeti (BVM), Bireysel Öğrenci Maliyeti (BÖM), Kamusal Maliyet (KM) ve Öğrenci Başına Ortalama Maliyet (ÖBOM)’nin Fakülte/ Meslek Yüksekokulu ve sınıflara göre hesaplanması ve bu harcama ve maliyetlerin farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmektedir. Araştırmanın temel amacı yükseköğretimde öğrenci ve kamusal maliyetleri hesaplayarak yükseköğretimin finansmanına katılan kamu kesimi ve aileler açısından kıt kaynaklardan en yüksek yararı sağlamaya yönelik çabalara katkı sağlamaktır.

Değerlendirmeler ve Araştırmanın Yöntemi: Araştırma verileri, temelde öğrencilere uygulanan anket ve yasal metinler olmak üzere iki kaynaktan sağlanmıştır. Çalışmada, BEÜ 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören İÖ öğrencilerine 27 sorudan oluşan anket (Ek 10) uygulanmıştır. Veri toplama aracında, öğrencilerin bireysel harcama ve maliyetlerini (BH-M) belirlemeye yönelik sorular yanında bazı sosyoekonomik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket verilerinden, HH, KH, BÖM, KM ve ÖBOM’ın parasal değerleri ve bu değışkenlerin farklılığı hesaplanmıştır. Ayrıca bu değışkenlerin demografik özelliklerine göre farklılıkları istatistiksel analiz teknikleriyle incelenmiştir. İkiden fazla grup farklılıkları tek yönlü bağımsız örnek ANOVA testi (eğer grup dağılımlarında normallik şartı sağlanmadıysa Kruskal Walls testi de dikkate alınarak) ile incelenmiştir. Grup içi dağılımlarının normalliği Kolmogorov-Smirnov (K-S) testiyle araştırılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklem: Anketin yapıldığı Bahar 2014 döneminde BEÜ'de 23.477 öğrenci öğrenim görmekte olup birimlere göre dağılımı Ek 1'de sunulmuştur. Araştırmanın evrenini BEÜ'ye bağlı fakülte (İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi-İİBF, Fen-Edebiyat Fakültesi-FEF, Ereğli Eğitim Fakültesi-EEF, Mühendislik Fakültesi-MF, İlahiyat Fakültesi-İF) ve Meslek Yüksekokulları (Alaplı-AMYO, Zonguldak-ZMYO, Çaycuma-ÇMYO, Devrek-DMYO, Gökçebey-GMYO)'unda öğrenim gören İÖ öğrencileri oluşturmaktadır.

Anket, Birinci Öğretim programa kayıtlı, öğrenim harcı ödemeyen¹ öğrencilere ve Lisansüstü öğrencilerine uygulanmamıştır. Araştırmanın evrenini 6.184 İÖ öğrencisi oluşturmaktadır. Bu kapsamda derslere devam eden öğrencilerden gönüllülük esasına dayanarak Fakülte/Yüksekokul dağılımları temelli kota örnekleme tekniği kullanılarak 2.733 öğrenciye anket yapılmıştır. Bu anlamda rassal seçim olmasada da öğrencileri oldukça iyi temsil eden büyüklükte örnekleme sahip olduğu düşünülerek anketi uygun biçimde dolduran 2.615 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Tablo 1. Örnek Alınan Öğrencilerin Fakülte/MYO Göre Dağılımı

		İİBF	FEF	EEF	MF	İF	AMYO	ZMYO	ÇMYO	DMYO	GMYO	Toplam
Örnek	Sayı	726	235	276	555	73	114	286	214	93	43	2.615
	%	27,8	9	10,6	21,2	2,8	4,4	10,9	8,2	3,6	1,6	100
Kitle	Sayı	1.449	542	788	1.102	140	579	728	572	208	76	6.184
	%	23,4	8,8	12,7	17,8	2,3	9,4	11,8	9,2	3,4	1,2	100
Örnek %'si		50,1	43,4	35,0	50,4	52,1	19,7	39,3	37,4	44,7	56,6	42,3

Örneklemin kitleyi temsil oranı, fakültelerde %50'ye yaklaşırken, MYO'larında %40'a yakın olduğu söylenebilir. Bu oranların, oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Örneklem özellikleri incelendiğinde, Ek 2'de görüldüğü üzere, 1.251 (%47,9)'i bayan, 1.361 (%52,1)'i erkek olmak üzere cinsiyet temelli üniversite yapısına ait orana (EK 1) yakındır. Özellikle 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin örneklemin %69,2'sini içermesinin temel nedeni olarak 750 (%28,7) öğrencinin sadece 1. ve 2. sınıf öğrencileri olan MYO'dan alınması gösterilebilir.

Anketteki öğrencilerin mezun oldukları okul itibarıyla dağılımına bakıldığında 1.604 (%61,7)'si düz-süper lise ve 2.560 (%98,2)'i devlet liselerinden oluşmaktadır (Ek 4). Öğrencilerin, %90,4'ü üniversite hazırlık kursuna gitmiş ve sadece %35,7'si ilk girişinde bir programa yerleşebilmiştir (EK 5). Öğrencilerin %39,8 gibi bir çoğunluğu Marmara bölgesinden, %25,5'i çevre iller ve Karadeniz bölgesinden ve %14,7'i İç Anadolu bölgesinden gelmekte olup bu bölgeler haricinden gelen öğrenci oranı %20,1'dir (Ek 6).

1 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı'na göre 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında öğrenimine devam eden veya yeni kayıt yaptıracak birinci öğretim ve açık öğretim öğrencilerinden, 4 üncü ve 11 inci maddelerdeki hükümler saklı kalmak kaydıyla öğrenci katkı payı alınmamaktadır. Bu öğrencilerden alınması gereken öğrenci katkı payı tutarları devlet tarafından karşılanmaktadır.

Öğrencilerin çoğunun (%82,7) öğrenim harcı ailesi tarafından karşılanmakta, %51,1'i kredi almakta, %15,8'i burs almakta ve %8,2'ü gelir getirici bir işte çalışmaktadır (Ek 7-8). Bu durumda öğrencilerin yaklaşık %40'a yakını tamamen aileye bağılı öğrenim gördüğü, kredi, burs veya ek gelirinin olmadığı görülmektedir.

3.1. Fakülte /MYO'lara Göre Bireysel Harcama ve Maliyet (BH-M) Kalemleri ve Değerlendirilmesi

Bireysel Harcama ve Maliyet (BH-M)'nin hangi bileşenlerden oluştuğu, nasıl hesaplandığı ve hesaplama yöntem gerekçeleri aşağıda açıklanmıştır.

Hazırlık Harcaması (HH), öğrencilerin üniversiteye hazırlanmak amacıyla yaptıkları her türlü harcamayı (dershane, özel kurs, kitap-dergi, cd, ulaşım, beslenme, barınma vb. giderleri) içermektedir. HH, 2011 yılı ve önceki yıllara ait cari tutarlardır. Birinci sınıf öğrencilerinin yaptıkları HH temel yıl olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin BH-M kalemlerindeki hesaplamalarda ve sınıf temelli birbiriyle karşılaştırmaları için 1.sınıf haricindeki öğrencilerin yaptıkları HH'larında, enflasyona² göre düzeltme yapılmıştır. 2014 girişli öğrenciler haricindeki 2013 girişli 2. sınıf öğrencilerinin HH %8,9 oranında, 2012 girişli 3. sınıf öğrencilerinin HH %15,9 oranında, 2011 girişli 4. sınıf öğrencileri için ise %25,9 oranında enflasyona göre düzeltme uygulanmıştır.

Bir yıla düşen HH, üniversiteye hazırlık için yapılan toplam harcamanın devam edilen programların normal süresine bölünmesiyle elde edilen tutarlardır. HH, fakülte öğrencileri için 4'e, meslek yüksekokulları içinse 2'ye bölünerek elde edilmiştir. Bu türdeki harcamaların tamamı bir yıla yüklenmek yerine öğrenim süresine dağıtılmıştır.

Öğrencilerin yaklaşık %90'ı üniversiteye hazırlık amaçlı harcama yaptıklarını beyan etmişlerdir. Tablo 2'de görüldüğü üzere öğrencilerinin tümü dikkate alındığında ortalama 5.138 TL HH yaptıkları gözlenmiştir. İstatiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde Fakülte/MYO öğrencilerinin üniversite HH Fakülte/MYO göre farklılık belirlenmiştir. FEF öğrencilerinin 6.100 TL ile en fazla HH yaptıkları görülmektedir. Bunu 5.688 TL ile MF, 5.553 TL ile İİBF öğrencileri izlemektedir. EEF ve İF fakültelere göre en az, MYO'na göre ise daha yüksek HH'na sahiptir. Bu durumda, EEF ve İF öğrencilerinin, diğer fakülte öğrencilerine nisbeten daha fazla HH'sı yaptıkları görülmektedir. Özellikle 3.381 TL ile Devrek MYO öğrencilerinin HH'ları diğer MYO göre daha düşük olduğu görülmektedir.

2 Enflasyon oranları tükik.gov.tr adresinden tüketici fiyatları endeks rakamlarından alınmıştır. 2013 yılı için %8,89, 2012 yılı için %6,47, 2011 yılı için %8,57 olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. BEÜ İÖ Öğrencilerinde Hazırlık Harcaması, (Yıllık)

Sıra	Fakülte/MYO	N	Ortalama(TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği
1	FEF	235	6.100	3.32	0,645	1,809 (,000)
2	MF	555	5.688	3.556	0,625	2,576 (,000)
3	İİBF	726	5.553	3.334	0,600	2,733 (,000)
4	EEF	276	5.070	3.031	0,598	2,107 (,000)
5	İF	73	4.956	2.993	0,604	1,347 (,053)
6	ÇMYO	214	4.204	3.176	0,756	1,933 (,001)
7	GMYO	43	4.180	3.081	0,737	,779 (,578)
8	AMYO	114	4.153	3.175	0,764	1,369 (,047)
9	ZMYO	286	4.144	3.154	0,761	1,835 (,002)
10	DMYO	93	3.381	2.724	0,806	1,736 (,005)
Toplam		2.615	5.138	3.415	0,665	
BÖTY ANOVA : 14,142 (Anl: 000)				Kruskal Wallis : 139,678 (Anl: ,000)		

Not: K-S testi (ve anlamlılığı), H_0 hipotezi "Veriler normal dağılmaktadır" olan tek örnek Kolmogorov-Smirnov testi Z istatistiği'dir. İki'den fazla grup için gruplar arası ortalamalar arasındaki farka yönelik parametrik test olarak Bağımsız Örnek Tek Yönlü (BÖTY) ANOVA testi F istatistiği (ve anlamlılığı) ve parametrik olmayan test olarak Kruskal Wallis testi Ki-kare istatistiği (ve anlamlılığı) raporlanmıştır. Pekmaya ve Akıllı (2013) çalışmasından elde edilen sonuçlar dikkate alınarak, bu çalışmadaki alt gruplara ait örnek sayısı oldukça büyük olduğu için parametrik test sonuçlarına göre karar verilmesi ön plana alınmıştır.

Değişim katsayıları, söz konusu ortalamaların türdeşliği hakkında bize fikir vermektedir. Tablo 2'de görüldüğü üzere EEF, İİBF ve İF öğrencilerinin HH'daki değişim katsayısının düşük olması, türdeşliğin diğer gruplara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Buradaki türdeşlik, aynı Fakülte/MYO öğrencilerinin söz konusu HH kalemlerinde yakın değerlere sahip olduğu anlamındadır.

Kişisel Harcama (KH), öğrencilerin öğrenimleri süresince, bir yükseköğretim kurumuna devam etmekten kaynaklanan, öğrenim harcı dışındaki harcamalarını (kitap, kırtasiye, beslenme, yurt parası-ev kirası, ulaşım, giyim, ders araçları, ders kitapları-kırtasiye, kültürel ve sosyal etkinlikler vb.) kapsamaktadır. Öğrenci tarafından yapılan aylık ortalama harcama miktarı (bir öğretim yılı tüm programlar için 8 ay olarak dikkate alındığından) 8 ile çarpılarak bir yıla ait KH miktarı hesaplanmıştır.

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin KH miktarının ortalama 6.155 TL olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde Fakülte/MYO öğrencilerinin üniversite KH, Fakülte/MYO göre farklılık vardır. MF öğrencilerinin 6.721 TL ile en fazla KH yaptıkları görülmektedir. Bu durum öğrencilerin eğitim görürken ders kitapları ve uygulama ödevleri masraflarının yüksek olması, bu giderleri karşılamak amacıyla öğrencilerin yaklaşık %10'nun 1.500 TL ile 2.000 TL arasında harcama gerçekleştirmesi olarak görülmektedir. KH'larda MF'ni 6.326 TL ile İİBF ve 6.280 TL ile FEF öğrencileri izlemektedir. MYO öğrencilerinin ise genelde fakültelelere nispeten daha az oranda KH yaptıkları görülmektedir.

Tablo 3. BEÜ İÖ Öğrencilerinde Kişisel Harcaması, (Yıllık)

Sıra	Fakülte/MYO	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test İstatistiği
1	MF	555	6.721	2.889	0,430	3,250 (,000)
2	İİBF	726	6.326	2.883	0,456	4,570 (,000)
3	FEF	235	6.280	2.851	0,454	2,859 (,000)
4	ZMYO	286	6.138	3.000	0,489	3,006 (,000)
5	AMYO	114	5.879	2.864	0,487	1,718 (,005)
6	ÇMYO	214	5.822	2.814	0,483	2,949 (,000)
7	EEF	276	5.639	2.337	0,415	3,267 (,000)
8	GMYO	43	5.258	2.656	0,505	1,079 (,194)
9	İF	73	5.138	2.973	0,579	2,666 (,053)
10	DMYO	93	5.027	2.622	0,522	2,500 (,000)
Toplam		2.615	6.155	2.857	0,464	
BÖTY ANOVA : 7,476 (Anl: ,000)				Kruskal Wallis : 90,669 (Anl: ,000)		

Devrek MYO harcamalarının diğer MYO göre daha düşük olduğu görülmektedir. Diğerlerine göre ise EEF, MF ve FEF öğrencilerinin KH değerleri daha türdeştir (Tablo 3).

Bireysel Öğrenci Maliyeti (BÖM), bir yıla düşen HH, KH, öğrenim ücreti ve Bireysel Vazgeçme Maliyeti (BVM) toplanarak hesaplanmıştır. İÖ öğrenim ücretlerinin (Öğrenci Katkısı) belirlenmesinde 2013-2014 yılı öğretim yılı için Bakanlar Kurulu'nca belirlenen cari tutarlar kullanılmıştır³.

BVM, öğrencilerin bir yükseköğretim kurumuna devam etmeleri nedeniyle, öğrenim süresince kaybedilen vergi sonrası net kazançlarını ifade etmektedir. BVM'nin hesaplanmasında, bireyin yükseköğretimde eğitim görmek yerine en azından asgari ücretli bir işte çalıştığı varsayılmıştır. Bu bağlamda BVM, 2013 yılı net ortalama asgari ücretlerine dayalı olarak hesaplanmıştır. Buna göre BVM, vergi sonrası net aylık ortalama asgari ücretin bir öğretim yılı (8 ay) ile çarpılmasıyla elde edilmiştir. 2013 yılı için ortalama net asgari ücret 868.500 TL olmuştur. Asgari ücrete ilişkin veriler yasal metinlerden elde edilmiştir⁴.

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin ortalama BÖM, 14.649 TL olarak ifade edilebilir. İstatiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde Fakülte/MYO öğrencilerinin BÖM Fakülte/MYO göre aralarında farklılık vardır. MF öğrencilerinin 15.422 TL ile en fazla BÖM'e sahip olduğu, bunu 15.161 TL ile Zonguldak MYO, 14.959 TL ile FEF ve 14.670 TL ile İİBF öğrencilerinin izlediği görülmektedir. EEF ise 13.086 TL ile MYO'ndan bile daha düşük BÖM'e sahip olduğu belirlenmiştir. EEF'sinde BÖM'nin düşük çıkmasının nedeni diğer fakültelele nispeten KH ve HH'nı daha az yapmaları ve öğrenim ücretlerinin düşük olması gösterilebilir.

3 Öğrenim ücretleri, 31/12/2013 tarih ve 28751 sayılı Resmi Gazetesi (Ek 9). Her bölümde ilk %10'a girip de öğrenim harcı ödemeyen öğrencilerin ayrıcalıkları dikkate alınmamıştır.

4 Asgari ücretler, 31/12/2013 tarih ve 28868 sayılı Resmi Gazeteden, ilk yarı 846 TL ve ikinci yarı 891 TL alınmıştır.

Tablo 4. BEÜ İÖ Öğrencilerinde Bireysel Öğrenci Maliyeti, (Yıllık)

Sıra	Fakülte/MYO	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği
1	MF	555	15.422	4.033	0,262	1,376 (,045)
2	ZMYO	286	15.161	4.171	0,275	1,496 (,023)
3	FEF	235	14.959	4.061	0,272	1,067 (,205)
4	İİBF	726	14.670	3.811	0,260	1,259 (,084)
5	AMYO	114	14.639	4.080	0,279	,785 (,568)
6	ÇMYO	214	14.464	4.239	0,293	1,147 (,144)
7	İF	73	14.091	4.279	0,304	,822 (,509)
8	GMYO	43	13.699	4.563	0,333	,613 (,846)
9	DMYO	93	13.472	3.751	0,278	,946 (,332)
10	EEF	276	13.086	3.598	0,275	1,052 (,218)
Toplam		2.615	14.649	4.028	0,275	
BÖTY ANOVA : 9,167 (Anl: ,000)			Kruskal Wallis :105,980 (Anl: ,000)			

GMYO ve DMYO öğrencileri EEF hariç diğer fakültele nispeten daha az oranda BÖM değerine sahiptirler. İİBF, MF ve FEF öğrencilerinin üniversite BÖM türdeşliği diğerlerine göre daha yüksek olması, grup içindeki öğrencilerin BÖM'lerindeki farklılaşmanın düşük olduğunu göstermektedir. ZMYO öğrencilerinin BÖM'nin yüksek çıkmasının nedeni olarak diğer yüksekokullara göre daha fazla KH yapmış oldukları söylenebilir. EEF öğrencilerinin HH, KH, öğrenim ücreti maliyetlerini içinde barındıran BÖM'de MYO'larından dahi daha düşük olması dikkat çekicidir.

Kamusal Maliyet (KM), üniversite harcaması ve vazgeçilen vergilerin toplanması, çifte saymayı önlemek amacıyla öğrenim harçlarının düşülmesi ve kamu (başbakanlık) burslarının eklenmesiyle bulunmuştur.

Üniversite harcaması, Fakülte/MYO'lar tarafından öğrenci başına yapılan harcama miktarı⁵ ile üniversite idari birimlerince⁶ öğrenci başına yapılan harcama miktarının toplanmasıyla hesaplanmıştır.

Vazgeçilen vergiler, öğrencilerin bir yükseköğretim kurumuna devam etmeleri nedeniyle öğrenim süresince kaybedilen brüt kazançlardan kesilecek vergiler toplamını ifade etmektedir. Buna göre vazgeçilen vergiler, (Brüt Asgari Ücret-Net Asgari Ücret) x Bir Öğretim Yılı (8 ay) şeklinde hesaplanmıştır. Kısaca 234 TL X 8 ay = 1.872 TL şeklinde gösterilebilir.

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin KM'leri ortalama 4.714 TL olarak gözlenmiştir. İstatiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde Fakülte/MYO öğrencilerinin üniversite KM kaleminde Fakülte/MYO göre farklılık vardır. GMYO öğrencilerinin 7.406 TL ile en fazla KM'e neden oldukları görülmektedir. GMYO'nun diğer Fakülte/MYO'lara göre daha az öğrenciye sahip olması üniversitenin bu birime yaptığı harcamanın öğrenci başına düşen payının yükselmesine neden olmaktadır.

⁵ Amortismanlar ve yatırım faaliyetleri, harcamalar belirlenirken dikkate alınmamıştır.

⁶ Üniversite İdari Birimleri: Özel Kalem, İdari Mali İşler Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği.

Tablo 5. BEÜ İÖ Öğrencilerinde Kamusal Maliyet, (Yıllık)

Sıra	Fakülte/MYO	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği
1	GMYO	43	7.406	1.168	0,158	3,434 (,000)
2	FEF	235	7.072	1.328	0,188	7,783 (,000)
3	İF	73	6.318	1.465	0,232	4,167 (,000)
4	EEF	276	5.312	1.705	0,321	7,055 (,000)
5	DMYO	93	4.950	1.169	0,236	5,052 (,000)
6	MF	555	4.713	993	0,211	12,608 (,000)
7	ÇMYO	214	4.371	892	0,204	7,880 (,000)
8	AMYO	114	4.224	665	0,158	5,768 (,000)
9	ZMYO	286	4.012	920	0,229	9,097 (,000)
10	İİBF	726	3.828	1.007	0,263	14,403 (,000)
Toplam		2.615	4.714	1.511	0,321	
BÖTY ANOVA : 235,128 (Anl: ,000)				Kruskal Wallis :1 806,050 (Anl: ,000)		

KM'de GMYO'yu 7.072 TL ile FEF, 6.318 TL ile İF öğrencileri izlemektedir. İİBF'nin, MYO'larından bile daha düşük (3.828 TL) KM yaptığı gözlenmiştir. İİBF'de öğrenim gören öğrenci sayısı çok yüksek olduğundan KM düşük çıkmıştır. Diğer taraftan GMYO'da KM yüksek çıkması öğrenci sayısının az olmasıyla açıklanabilir. Diğer MYO öğrencileri için fakülterle nispeten daha az KM gerçekleştiği görülmektedir. Özellikle ZMYO'nun KM'nin diğer MYO göre daha düşük olduğu görülmektedir. AMYO, GMYO ve FEF öğrencilerinin KM türdeşliği diğerlerine göre daha fazladır.

Öğrenci Başına Ortalama Maliyet (ÖBOM), Net BÖM ile KM'tin toplanmasıyla elde edilmiştir. Net BÖM, BÖM'den öğrencinin elde etmiş olduğu ek gelirler düşülerek elde edilmiştir. Ek gelir, KH'ların bir kısmı öğrenci ya da ailesi tarafından karşılanmakta, kalanı ise kamu, özel, vakıf dernek vb. kaynaklardan karşılıksız burs veya kişinin gelir getirici bir işte çalışması gibi finansman kaynaklarından karşılanmaktadır. Bu şekilde sağlanan destekler, çifte saymayı önlemek için harcamalardan düşülmüştür. Bu bağlamda aldığı Başbakanlık Bursu⁷, herhangi bir kişi veya kurumdan (özel-vakıf, dernek vb...) almış olduğu burslar, ayrıca herhangi bir işte çalışıyor ise elde ettiği kazancı dikkate alınarak tüm gelirleri toplanmıştır.

Tablo 6 incelendiğinde ÖBOM'in 19.363 TL olduğu gözlenmiştir. İstatistiksel olarak p=0,05 anlamlılık düzeyinde Fakülte/MYO öğrencilerinin üniversite ÖBOM kaleminde Fakülte/MYO göre farklılık vardır. FEF öğrencilerinin 22.031 TL ile en fazla ÖBOM'e sahip oldukları gözlenmiştir. Bu durumun nedeni olarak FEF'nin HH tutarlarının yüksek olması ve KM tutarının (deneyler, araç gereç gibi ekipmanların pahalı olması vs..) diğer fakültelerle karşılaştırıldığında daha yüksek olması gösterilebilir. EEF ise 18.397 TL ile en düşük ÖBOM'ye sahip oldukları görülmektedir.

7 Başbakanlık bursu, 2013-2014 öğretim dönemi başında ayda 300 TL ve bir yıl süreyle alındığından 300 TL 12 Ay ile çarpılarak 3.600 TL hesaplanmıştır (<http://eyurtkur.kyk.gov.tr/Genel-Bilgiler/YurtHizmetleri/6>, 25.08.2014).

Tablo 6. BEU İÖ Öğrencilerinde Öğrenci Başına Ortalama Maliyet, (Yıllık)

Sıra	Fakülte/MYO	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği
1	FEF	235	22.031	3.570	0,162	1,200 (,112)
2	GMYO	43	21.105	4.005	0,190	,418 (,995)
3	İF	73	20.409	4.378	0,215	1,175 (,127)
4	MF	555	20.135	3.752	0,186	1,200 (,112)
5	ZMYO	286	19.173	4.051	0,211	1,649 (,009)
6	AMYO	114	18.862	4.015	0,213	,861 (,449)
7	ÇMYO	214	18.835	4.111	0,218	1,071 (,201)
8	İİBF	726	18.498	3.571	0,193	1,280 (,075)
9	DMYO	93	18.422	3.568	0,194	1,088 (,188)
10	EEF	276	18.97	3.045	0,166	1,384 (,043)
Toplam		2.615	19.363	3.867	0,200	
BÖTY ANOVA : 25,759 (Anl: ,000)				Kruskal Wallis : 266, 254 (Anl: ,000)		

MYO öğrencilerinin ise fakülterle nispeten genel olarak daha az miktarda ÖBOM'ye sahip oldukları ifade edilebilir. Özellikle 18.422 TL ile DMYO'nun diğer MYO göre daha düşük maliyet yaptıkları görülmektedir. EEF, FEF ve MF öğrencilerinin üniversite ÖBOM türdeşliği diğerlerine göre daha fazladır. Genel olarak değerlendirilirse, İİBF ve özellikle EEF'de eğitim görmek birçok MYO'dan belirgin şekilde daha düşük maliyetli iken FEF'de eğitim görmek ise en yüksek maliyete sahiptir.

3.2. İÖ Öğrencilerinin Harcama ve Maliyetlerin Başlıca Fakülterde Sınıflara Göre Değerlendirilmesi

BEÜ bünyesinde bulunan Fakülte/MYO'ların aşağıdaki tablolarda sınıflara göre farklılaşması incelenmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf türlerine göre HH, KH, BM, KM ve ÖBOM farklılıklar gösterebilmektedir.

Tablo 7 incelendiğinde istatistiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde EEF öğrencilerinin HH, KH ve ÖBOM'lerinde sınıflara göre farklılık yoktur. Bu maliyet kalemlerinde EEF öğrencilerinin fakülteye giriş yılı dönemlerine veya sınıflarına göre farklılıklar anlamlı düzeyde gözlenmemiştir.

Ortalaması 13.086 TL ile BÖM ve 5.312 TL ile KM maliyetlerde sınıflar arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak fark vardır. En yüksek 13.830 TL ile 1. sınıf, en düşük 11.616 TL ile 2. sınıf öğrencileri BÖM değerlerine sahiptirler. KM en yüksek 6.71 TL ile 2. sınıf, en düşük ise 5.146 TL ile 1. sınıf öğrencilerinde gözlenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7. Ereğli Eğitim Fakóltesi

Sınıf	N	Ortalama(TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği	
HH	1.Sınıf	55	4.705	2.489	0,529	1,009 (,260)
	2.Sınıf	33	4.826	2.782	0,577	,762 (,606)
	3.Sınıf	127	4.900	2.781	0,568	1,559 (0,15)
	4.Sınıf	61	5.886	3.908	0,664	1,620 (,011)
	BÖTY ANOVA :	1,965 (Anl: ,119)		Kruskal Wallis :2,056 (Anl: ,561)		
KH	1.Sınıf	55	6.155	3.083	0,501	1,816 (,003)
	2.Sınıf	33	5.233	2.487	0,475	,923 (,362)
	3.Sınıf	127	5.519	2.014	0,365	2,089 (,000)
	4.Sınıf	61	5.644	2.073	0,367	1,435 (,032)
	BÖTY ANOVA :	1,340 (Anl: ,262)		Kruskal Wallis :2,498 (Anl: ,476)		
BÖM	1.Sınıf	55	13.830	4.306	0,311	1,057 (,214)
	2.Sınıf	33	11.616	2.857	0,246	,475 (,978)
	3.Sınıf	127	12.821	3.570	0,279	,742 (,641)
	4.Sınıf	61	13.761	3.037	0,221	,612 (,848)
	BÖTY ANOVA :	3,670 (Anl: ,013)		Kruskal Wallis :12,071 (Anl: ,007)		
KM	1.Sınıf	55	5.146	1.650	0,321	3,310 (,000)
	2.Sınıf	33	6.171	1.807	0,293	2,164 (,000)
	3.Sınıf	127	5.403	1.737	0,322	4,636 (,000)
	4.Sınıf	61	4.807	1.443	0,300	3,839 (,000)
	BÖTY ANOVA :	5,092 (Anl: ,002)		Kruskal Wallis :14,624 (Anl: ,002)		
ÖBOM	1.Sınıf	55	18.976	3.781	0,199	1,452 (,029)
	2.Sınıf	33	17.787	2.505	0,141	,544 (,928)
	3.Sınıf	127	18.223	2.926	0,161	,788 (,564)
	4.Sınıf	61	18.567	2.776	0,150	,561 (,911)
	BÖTY ANOVA :	1,311 (Anl: ,271)		Kruskal Wallis :3,821 (Anl: ,281)		

Not: K-S testi, Ho hipotezi "Veriler normal dağılmaktadır" olan tek örnek KS testi Z istatistiği'dir. İki'den fazla grup için gruplar arası ortalamaların farklılıkları için parametrik test olarak Bağımsız Örnek Tek Yönlü (BÖTY) ANOVA testi F istatistiği (ve anlamlılığı) ve parametrik olmayan test olarak Kruskal Wallis testi Ki-kare istatistiği (ve anlamlılığı) raporlanmıştır.

Tablo 8 incelendiğinde istatistiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde İİBF öğrencilerinin üniversite KH, BÖM, KM ve ÖBOM'lerinde sınıflara göre farklılık istatistiksel olarak 0,05'de anlamlı olmamasından dolayı bu harcama ve maliyet kalemlerinin eşit olduğu kabul edilebilir.

Ancak HH için sınıflar arasındaki farklılık 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır. Tablodan görüldüğu üzere özellikle İİBF 1. sınıf öğrencilerinin diğer sınıftakilere göre daha az HH yapmış bir şekilde İİBF'ye girdiği görülmektedir. Bunun nedeni olarak son yıllarda birçok şehirde kurulan yeni üniversitelerde ilk olarak İİBF'nin açılmasıyla birlikte daha çok öğrencinin yükseköğretime hak kazanabilmesi gösterilebilir. ÖBOM ise en yüksek son sınıfta oluşmaktadır.

Tablo 8. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

	Sınıf	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği
HH	1.Sınıf	233	5.016	3.149	0,628	2,482 (,000)
	2.Sınıf	246	5.934	3.388	0,571	1,786 (,003)
	3.Sınıf	117	5.448	3.198	0,587	,947 (,331)
	4.Sınıf	127	5.880	3.546	0,603	1,601 (,012)
	BÖTY ANOVA :		3,577 (Anl: ,014)			Kruskal Wallis : 12,234 (Anl: ,007)
KH	1.Sınıf	233	6.094	2.850	0,468	2,962 (,000)
	2.Sınıf	246	6.463	2.949	0,456	2,385 (,000)
	3.Sınıf	117	6.040	2.573	0,426	2,104 (,000)
	4.Sınıf	127	6.741	3.042	0,451	1,832 (,000)
	BÖTY ANOVA :		1,956 (Anl: ,119)			Kruskal Wallis : 5,935 (Anl: ,115)
BÖM	1.Sınıf	233	14.462	3.474	0,240	1,116 (,165)
	2.Sınıf	246	14.904	3.900	0,262	,900 (,392)
	3.Sınıf	117	14.186	3.935	0,277	,973 (,300)
	4.Sınıf	127	15.014	4.108	0,274	,944 (,355)
	BÖTY ANOVA :		1,513 (Anl: ,210)			Kruskal Wallis : 5,819 (Anl: ,121)
KM	1.Sınıf	233	3.783	938	0,248	8,201 (,000)
	2.Sınıf	246	3.842	1.029	0,268	8,365 (,000)
	3.Sınıf	117	3.859	1.055	0,274	5,752 (,000)
	4.Sınıf	127	3.860	1.057	0,274	5,992 (,000)
	BÖTY ANOVA :		,250 (Anl: ,861)			Kruskal Wallis : ,753 (Anl: ,861)
ÖBOM	1.Sınıf	233	18.244	3.233	0,177	1,289 (,072)
	2.Sınıf	246	18.746	3.802	0,203	1,036 (,233)
	3.Sınıf	117	18.045	3.561	0,197	,924 (,361)
	4.Sınıf	127	18.874	3.696	0,196	1,094 (,182)
	BÖTY ANOVA :		1,887 (Anl: ,130)			Kruskal Wallis : 6,979 (Anl: ,073)

Tablo 9 incelendiğinde istatistiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde FEF öğrencilerinin üniversite KH ve ÖBOM kalemleri için sınıflara göre farklılık olmadığı görülmektedir. HH, BÖM ve KM sınıflar arasındaki fark 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

1. sınıfta tüm harcama ve maliyet kalemleri diğer sınıflara oranla oldukça düşüktür. Bu durumun nedeni olarak öğrenci sayıları kademeli olarak azalan veya alımı durdurulan programların olması gösterilebilir. Alt sınıflara gidildikçe ankete katılan öğrencin az olmasından dolayı özellikle 1. sınıf için sağlıklı bir veriye /değerlendirmeye ulaşılammış olması dikkate alınmalıdır.

Tablo 9. Fen Edebiyat Fakültesi

Sınıf	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği	
HH	1.Sınıf	2	2.250	707	0,314	
	2.Sınıf	52	4.869	3.531	0,725	1,197 (.114)
	3.Sınıf	86	6.006	3.696	0,616	1,066 (.206)
	4.Sınıf	93	7.014	4.196	0,598	1,349 (.052)
	BÖTY ANOVA :	4,174 (Anl: ,007)			Kruskal Wallis :	13,235 (Anl: ,004)
KH	1.Sınıf	2	5.500	1.131	0,206	
	2.Sınıf	52	6.146	2.926	0,476	1,929 (.001)
	3.Sınıf	86	6.040	2.964	0,491	1,617 (.011)
	4.Sınıf	93	6.575	2.757	0,419	1,754 (.004)
	BÖTY ANOVA :	,616 (Anl: ,605)			Kruskal Wallis :	3,089 (Anl: ,378)
BÖM	1.Sınıf	2	7.693	1.591	0,207	,368 (.999)
	2.Sınıf	52	14.163	4.636	0,327	,699 (.713)
	3.Sınıf	86	14.799	4.133	0,279	,510 (.957)
	4.Sınıf	93	15.690	3.484	0,222	1,128 (.157)
	BÖTY ANOVA :	3,965 (Anl: ,009)			Kruskal Wallis :	11,687 (Anl: ,009)
KM	1.Sınıf	2	8.290	2.546	0,307	,368 (.999)
	2.Sınıf	52	7.528	1.647	0,219	3,226 (.000)
	3.Sınıf	86	7.160	1.409	0,197	4,606 (.000)
	4.Sınıf	93	6.722	889	0,132	5,193 (.000)
	BÖTY ANOVA :	5,104 (Anl: ,002)			Kruskal Wallis :	14,541 (Anl: ,002)
ÖBOM	1.Sınıf	2	15.982	4.137	0,259	,368 (.9999)
	2.Sınıf	52	21.691	3.884	0,179	,889 (.408)
	3.Sınıf	86	21.959	3.524	0,161	1,008 (.261)
	4.Sınıf	93	22.412	3.373	0,151	,963 (.311)
	BÖTY ANOVA :	2,461 (Anl: ,063)			Kruskal Wallis :	7,231 (Anl: ,065)

Tablo 10 incelendiğinde istatistiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde MF öğrencilerinin HH, KH, BÖM ve ÖBOM'lerinde sınıflara göre farklılık gözlenmiştir. MF öğrencileri, ortalama 5.660 TL HH, 6.720 TL KH, 15.408 TL BÖM ve 20.126 TL ÖBOM yapmışlardır.

HH, en yüksek 4. sınıf, en düşük ise 2. sınıf öğrencilerinde gerçekleşmiştir. KH, en yüksek 4. sınıf, en düşük 2. sınıf öğrencilerinde gerçekleşmiştir. BÖM, en yüksek 4. sınıf öğrencilerinde, en düşük 2. sınıf öğrencilerinde; ÖBOM, en yüksek 21.520 TL ile 4. sınıf, en düşük 19.948 TL ile 3. sınıf öğrencilerinde gerçekleşmiştir. KM'de 0,05 anlamlılık düzeyinde sınıflar arasında farklılık gözlenmediğinden öğrencilerinin ortalama 4.718 TL KM sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 10. Mühendislik Fakültesi

	Sınıf	N	Ortalama (TL)	Std. Sapma	Değişim Katsayısı	K-S Test istatistiği
HH	1.Sınıf	175	5.576	3.074	0,551	1,730 (,005)
	2.Sınıf	179	5.157	3.459	0,671	1,972 (,001)
	3.Sınıf	134	5.723	3.411	0,596	1,414 (,037)
	4.Sınıf	57	7.348	4.806	0,654	,934 (,348)
	BÖTY ANOVA :			5,710 (Anl: ,001)		Kruskal Wallis :
KH	1.Sınıf	175	6.684	2.956	0,442	1,855 (,002)
	2.Sınıf	179	6.398	2.699	0,422	2,147 (,000)
	3.Sınıf	134	6.634	2.970	0,448	1,772 (,004)
	4.Sınıf	57	8.040	2.759	0,343	1,450 (,030)
	BÖTY ANOVA :			4,864 (Anl: ,002)		Kruskal Wallis :
BÖM	1.Sınıf	175	15.249	4.284	0,281	,788 (,564)
	2.Sınıf	179	15.229	3.867	0,254	,945 (,334)
	3.Sınıf	134	15.131	3.934	0,260	,767 (,599)
	4.Sınıf	57	17.106	3.826	0,224	,898 (,396)
	BÖTY ANOVA :			3,817 (Anl: ,010)		Kruskal Wallis :
KM	1.Sınıf	175	4.723	1.011	0,214	7,067 (,000)
	2.Sınıf	179	4.736	1.030	0,218	7,134 (,000)
	3.Sınıf	134	4.817	1.139	0,237	6,092 (,000)
	4.Sınıf	57	4.414	000	0,000	3,775 (,000)
	BÖTY ANOVA :			2,221 (Anl: ,085)		Kruskal Wallis :
ÖBOM	1.Sınıf	175	19.971	4.019	0,201	,755 (,619)
	2.Sınıf	179	19.965	3.466	0,174	,789 (,561)
	3.Sınıf	134	19.948	3.700	0,186	,779 (,579)
	4.Sınıf	57	21.520	3.826	0,178	,898 (,396)
	BÖTY ANOVA :			2,944 (Anl: ,033)		Kruskal Wallis :

HH ve KH'nın 4.sınıf öğrencilerinde daha yüksek olduğu; BÖM ve ÖBOM'ine ise en yüksek yine 4. sınıf öğrencilerine ait olduğu gözlenmektedir. Bunun nedeni olarak, 4. sınıf öğrencilerinin yaptıkları bazı projelerin maliyeti gösterilebilir.

5. Sonuç

Yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren yükseköğretime duyulan talep ve beklentiler hızla artmıştır. Yükseköğretim kurumları hem bireye hem de topluma fayda sağlamaları dolayısıyla yarı kamusal mal ve hizmet olarak sınıflandırılmakta, sosyal ve toplumsal gelişime olumlu katkıda bulunmaktadır. Bu süreçte devlet, yeni yükseköğretim kurumlarının yanısıra öğrencilere burs, kredi barınma vb. olanakları sağlarken birey de yükseköğretimi kazanabilmek ve eğitimini devam ettirebilmek için bazı harcamalar yapmakta, maliyetlere katlanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, BEÜ'de 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında öğrenim gören İÖ öğrencilerinin HH, KH, BÖM, KM

ve ÖBOM'leri fakülte/MYO ve fakülte içerindeki sınıflara göre hesaplanmış ve bu harcama ve maliyetlerin farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, bu alanda yapılmış önceki çalışmalar ile karşılaştırılamamıştır. Bunun nedeni önceki çalışmaların daha çok birinci ğretimi içermesi, ğrenci harcama ve maliyet kalemlerinin farklı şekilde hesaplanması ve reel değerleri içermemesidir. 2012-2013 Eğitim ğretim yılından itibaren birinci öğretimde harç ödemesinin kalkması, bu çalışmanın ğrenci maliyetlerinin daha ykek olduğu İÖ ğrencileri üzerinde uygulanmasına neden olmuştur. Bu alışma, ykek öğretimde sadece İÖ ğrencilerinin harcama ve maliyet kalemlerini içeren ilk çalışmadır.

Çalışma sonuçlarına göre, öğrencilerin yaklaşık %90'ı HH'sı yapmaktadır. HH, fakültelerde MYO'lara göre daha yüksektir. En yüksek HH, FEF'nde gözlenmiştir. Öğrencilerin HH'ları faklterlere yerleşirken daha yüksek olmakla birlikte yeni yerleşenlerde daha düşük olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla ğrencilerin ya daha az HH yaparak bir niversiteye yerleştikleri ve/veya niversite sayısındaki artışla birlikte daha az HH yaparak daha düşük puanla niversiteye yerleştikleri söylenebilir. Öte yandan MF ğrencilerinin en fazla KH yaptıkları görülmektedir. Bu durum öğrencilerin eğitim görürken ders kitapları ve uygulama ödevleri masraflarının yüksek olması, bu giderleri karşılamak amacıyla öğrencilerin yüksek miktarda harcama gerçekleştirmesi olarak görülmektedir. MF'ni İİBF ve FEF ğrencileri izlemektedir.

Diğer bulgulara göre en fazla BÖM'nin MF ğrencilerinde olduğu, bunu, ZMYO, FEF ve İİBF ğrencilerinin izlediği gözlenmiştir. EEF'de BÖM'nin düşük çıkmasının nedeni diğer faklterlere nispeten daha az KH ve HH'nı yapmaları gösterilebilir. En yüksek KM ise, GMYO'da olmuştur. GMYO'nun diğer Faklter/MYO'lara göre daha az öğrenciye sahip olması niversitenin bu birime yaptığı harcamanın ğrenci başına düşen payının yükselmesine neden olduğu söylenebilir.

Sonuçlara göre ÖBOM, en yüksek FEF'nde gerçekleşmiştir. Bunun nedeni olarak FEF ğrencilerini HH'lerin yüksek olması ve KM (deneyler, araç gereç gibi ekipmanların pahalı olması vs..)nin diğer faklterlere göre daha yüksek olması gösterilebilir. MYO ğrencilerinin ise faklterlere nispeten genel olarak daha az miktarda ÖBOM'ye sahip oldukları ifade edilebilir. Genel olarak değerlendirilirse ykek ğretim maliyeti İİBF ve özellikle EEF'de birçok MYO'dan belirgin şekilde daha düşük iken FEF'de ise en yüksektir.

Sonuç olarak ykek öğretimin finansmanı ile ilgili politikaların belirlenmesinde kamusal maliyetlerin yanında bireysel harcama ve maliyetlerin de dikkate alınması gereklidir. Bu bağlamda bir taraftan kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanılması için Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu beşeri sermayeyi geliştirecek faklter ve yüksekokullara daha çok kaynak aktarılması gerekirken diğer taraftan bireysel ğrenci maliyetlerini azaltacak önlemler alınmalıdır. Bireysel ğrenci maliyetlerinin azaltılması ise öğrencilere sunulan eğitim olanaklarının arttırılmasına bağlı görülmektedir. Bu amaçla öğrencilere sağlanacak kamu desteklerinin belirlenmesinde ailelerin gelir düzeyleri gz önünde bulundurulmalı; uygun fiyatlı barınma imkanı sağlanmalı; beslenme, ulaşım, kitap v.b. olanaklar sunulmalıdır. Ayrıca İÖ'de öğrenim harcı düşürülmeli veya kaldırılmalı, öğrencilere daha çok burs ve kredi imkanı sağlanmalıdır. Öte yandan özel kaynakların ykek ğretim harcamalarındaki payı arttırılmalı, bu amaçla vakıf ykek ğretim kurum yatırımları teşvik edilmelidir.

Kaynakça

- Adem, M. (1993). *Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:172: Ankara.
- Baykal, Ö. (2006) *1980 Sonrası Türkiye’de Kamusal Eğitim Harcamalarının Analizi (1980-2003)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi: Adana.
- Bilgin, V., Erdem, T., Çetinkutsi, Ş., Kartal, F., Arslan, H. S., Yıldız, E., Arıkan, M., Evren, U., Erkanat, E., Sever, E., Maviş, O. (2009). *Türkiye’de Üniversite Sorunu ve Üniversite Çalışanları Üzerine Bir Araştırma*. Türk Eğitim-Sen Araştırması: Ankara.
- Bircan, İ., Çacur, B., Yılmaz, H., Keleşoğlu, K., Özpınar, U., Yurt, İ., Demirezen, M. (1989). *Türkiye’de Öğrenci Maliyetleri: 1979-1987*. DPT Sosyal Planlama Başkanlığı Yayını. DPT Matbaası: Ankara.
- Çalcalı, Ö. (2009). *Türkiye’de 1990 Sonrası Kamu Harcamaları İçerisinde Eğitim Harcamalarının Yeri ve Önemi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi: Tokat.
- Dikmelik, A. B. (1987). *Türkiye’de Üçüncü ve Dördüncü Plan Döneminde Eğitim Harcamalarının Gelişimi*. Maliye ve Gümrük Bakanlığı: Ankara.
- Ekinci, C. E. (2009). Türkiye’de Yükseköğretimde Öğrenci Harcama ve Maliyetleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim ve Bilim Dergisi*, 154, 121-133.
- İlyas, İ. E. (2012). *Yükseköğretimin Finansmanı: Türkiye İçin Model Önerisi*. Kalkınma Bakanlığı. Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü. Uzmanlık Tezi. Mart, Ankara.
- Kaiser, F., Florax, R.J.G.M., Koelman, J.B.C., Frans A.V.V. (1992). *Public Expenditure on Higher Education: A Comparative Study in the Member States of the European Community*. J. Kingsley Pub. Ltd.: London.
- Karakütük, K. (2006). Yükseköğretimin Finansmanı. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 219-242.
- Kesik, A. (2003). *Yükseköğretimde Yeni Bir Finansman Modeli Önerisi: Bütünsel Model*. Maliye Bakanlığı. Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı. Yayın No: 2003/362: Ankara.
- Kodal, Ö.E. (2012). *Yükseköğretimin Finansmanında Alternatif Yaklaşımlar*. 20.Yıl Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi: Bursa.
- Köktaş, A. M. (2009). *Türkiye’de Hane Halkı Eğitim Harcamaları Analizi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi: Ankara.
- Kurul, N. (2012). *Eğitim Finansmanı*. Genişletilmiş 2.Baskı. Siyasal Kitabevi: Ankara.
- Martı, M. M. (1997). *Planlı Dönemde Ulusal Eğitimimizin Temel Hedefleri ve Finansman Kaynakları (1963-1992)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi: Ankara.
- Meriç, M. (1995). *Türkiye’de Yükseköğretim Hizmetlerinin Finansmanına Alternatif Yaklaşımlar*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi: İzmir.
- Oral, İlknur (2014), Yükseköğretimde Öğrenci Harcama ve Maliyetleri: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Pekkaya, M. & Akıllı, F. (2013). Hava Yolu Hizmet Kalitesinin SERVPERF-SERVQUAL Ölçeği ile Değerlendirmesi ve İstatistiksel Analizi, *AİBÜ İİBF Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 75-96.
- Savaş, V. & Ertel, N. (1987). *Türk Yükseköğretim Sisteminin Ekonomik Açısından Genel Bir Analizi*. Marmara Üniversitesi. Fatih Yayınevi Matbaası: İstanbul.
- Söyler, İ. (2009). Yükseköğretimin Finansmanı: Yeni Beklentiler ve Hedefler Işığında Normatif Bir Yaklaşım, *Sayıştay Dergisi*, Sayı 72, Ocak-Mart, 3-26.
- Şimşek, Ş. (2006). *Kırmızı Çizgi-YÖK*, Nobel Akademik Yayıncılık:Ankara.
- Tek, Z. (1987). *Türk Yükseköğretiminde Maliyet-Fayda Analizi ve Harç Uygulaması*. Devlet Bütçe Uzmanlığı Araştırma Raporu. Maliye ve Gümrük Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü: Ankara.

YÖK (2014). *Yükseköğretim Kurulu Stratejik Planı 2015-2019*. Ankara.

www.tuik.gov.tr

http://eyurtkur.kyk.gov.tr/tr/Genel-Bilgiler/YurtHizmetleri/6, 25.08.2014).

29/08/2012 tarih ve 28396 sayılı Resmi Gazetede

31/12/2013 tarih ve 28751 sayılı Resmi Gazetede

31/12/2013 tarih ve 28868 sayılı Resmi Gazetede

Ekler

Ek 1. BEÜ'de 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılında Kayıtlı Öğrencilerin Dağılımı

Fakülteler/MYO ve Enstitüler	Öğrenci Sayısı				
	Bayan	Erkek	Birinci Öğretim	İkinci Öğretim	Toplam
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)	2.159	1.644	2.354	1.449	3.803
Mühendislik Fakültesi (MF)	741	2.790	2.429	1.102	3.531
Ereğli Eğitim Fakültesi (EEF)	1.766	767	1.745	788	2.533
Fen Edebiyat Fakültesi (FEF)	1.058	649	1.165	542	1.707
Tıp Fakültesi (TF)	388	311	699	---	699
İlahiyat Fakültesi (İF)	179	103	142	140	282
Diş Hekimliği Fakültesi (DHF)	125	83	208	---	208
Güzel Sanatlar Fakültesi (GSF)	50	17	67	---	67
Alaplı MYO (AMYO)	490	2.040	1.951	579	2.530
Zonguldak MYO (ZMYO)	802	1.398	1.472	728	2.200
Çaycuma MYO (ÇMYO)	1.032	713	1.173	572	1.745
Devrek MYO (DMYO)	530	486	808	208	1.016
Zonguldak Sağlık YO. (ZSYO)	546	190	736	---	736
Ahmet Erdoğan Sağlık Hiz. MYO. (AEMYO)	441	178	619	---	619
Gökçebeş MYO (GMYO)	159	94	177	76	253
Deniz İşl. ve Yön. YO. (DİYYO)	35	199	234	---	234
Beden Eğitimi ve Spor YO. (BESYO)	53	85	138	---	138
Devlet Konservatuvarı (DK)	29	44	73	---	73
Sosyal Bilimler Enstitüsü (SBE)	271	296	---	---	567
Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE)	137	344	---	---	481
Sağlık Bilimleri Enstitüsü (SABE)	43	12	---	---	55
Genel Toplam	11.034	12.443	16.190	6.184	23.477

Ek 2. Örnek Alınan Öğrencilerin Fakülte/MYO Göre Cinsiyet Dağılımı

Fakülte/MYO		İİBF	FEF	EEF	MF	İF	AMYO	ZMYO	CMYO	DMYO	GMYO	Toplam
Bayan	Sayı	416	150	195	114	46	44	94	123	49	20	1.251
	%	33,3	12	15,6	9,1	3,7	3,5	7,5	9,8	3,9	1,6	100
Erkek	Sayı	310	84	81	439	27	70	192	91	44	23	1.361
	%	22,8	6,2	6	32,3	2	5,1	14,1	6,7	3,2	1,7	100
Toplam	Sayı	726	234	276	553	73	114	286	214	93	43	2.612
	%	27,8	9	10,6	21,2	2,8	4,4	10,9	8,2	3,6	1,6	100

Ek 3. Öğrencilerin Sınıf ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sınıf		1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam
Bayan	Sayı	423	395	250	178	1.46
	%	33,9	31,7	20,1	14,3	100
Erkek	Sayı	487	489	214	160	1.350
	%	36,1	36,2	15,9	11,9	100
Toplam	Sayı	910	884	464	338	2.596
	%	35,1	34,1	17,9	13	100

Ek 4. Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türleri

Okul Türleri		Düz-Süper	Anadolu-Kolej	Fen-Özel Fen	Sos Bilim.	Anad Öğret.	İmam Hat.	Mes.tek Lis.	Toplam
Bayan	Sayı	828	179	2	3	8	49	174	1.243
	%	66,6	14,4	0,2	0,2	0,6	3,9	14	100
Erkek	Sayı	776	299	5	9	18	37	214	1.358
	%	57,1	22	0,4	0,7	1,3	2,7	15,8	100
Toplam	Sayı	1604	478	7	12	26	86	388	2.601
	%	61,7	18,4	0,3	0,5	1	3,3	14,9	100

Ek 5. Öğrencilerin Üniversite Sınavına Giriş Sayıları ve Dershaneye Giden Öğrenci Sayısı

Sınavı Giriş Sayısı		1 kez	2 kez	3 kez	4 ve üstü	Toplam	Dersaneye Giden	Gitmeyen	Toplam
Bayan	Sayı	471	632	124	22	1.249	1.163	85	1.248
	%	37,7	50,6	9,9	1,8	100	93,2	6,8	100
Erkek	Sayı	461	666	179	54	1.360	1.190	164	1.354
	%	33,9	49	13,2	4	100	87,9	12,1	100
Toplam	Sayı	932	1.298	303	76	2.609	2.353	249	2.602
	%	35,7	49,8	11,6	2,9	100	90,4	9,6	100

Ek 6. Öğrencilerin Ailelerinin Oturduğu Yerleşim Bölgesi

Yerleşim Birimi		Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz	İç Anadolu	Doğu Anadolu	Güneydoğu Anadolu	Yurt Dışı	Toplam
Bayan	Sayı	509	90	74	335	181	26	28	3	1.246
	%	40,9	7,2	5,9	26,9	14,5	2,1	2,2	0,2	100
Erkek	Sayı	526	104	89	328	201	54	45	10	1.357
	%	38,8	7,7	6,6	24,2	14,8	4	3,3	0,7	100
Toplam	Sayı	1.035	194	163	663	382	80	73	13	2.603
	%	39,8	7,5	6,3	25,5	14,7	3,1	2,8	0,5	100

Ek 7. Öğrenci Gelirleri İle İlgili Bazı Frekanslar

		Evet	Hayır	Belirli Bir Kısım	Toplam
Öğrenim Harcı Aile Tarafından karşılanıyor	Sayı	2.139	188	261	2.588
	%	82,7	7,3	10,1	100
Öğrenim Kredisi Alıyor	Sayı	1.330	1.273		2.603
	%	51,1	48,9		100
Başbakanlık Bursu Alıyor	Sayı	307	2.287		2.594
	%	11,8	88,2		100
Diğer Burs Geliri Var	Sayı	364	2.208		2.572
	%	14,2	85,8		100
Gelir Getirici İşte Çalışıyor	Sayı	212	2.376		2.588
	%	8,2	91,8		100

Ek 8. Gelir Getirici İşte Çalışan Öğrencilerin Aylık Kazancı

Aylık Burs/Kazanç		0-200	200-400	400-600	600-800	800-1000	Toplam
Aylık Burs Miktarı	Sayı	197	181	19	5	11	413
	%	47,7	43,8	4,6	1,2	2,7	100
Gelir Getirici İşte Çalışanların Aylık Kazancı	Sayı	55	54	36	19	55	219
	%	25,1	24,7	16,4	8,7	25,1	100

Ek 9. 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi İÖ Katkı Payı Miktarları

Fakülte/MYO	TL	Fakülte/MYO	TL	Fakülte/ MYO	TL	Fakülte/ MYO	TL
İİBF	578	MF	765	Çaycuma MYO	385	Alaplı MYO	385
FEF	641	İF	514	Devrek MYO	385	Zonguldak MYO	385
FEF	481	EEF	514	Gökçebey MYO	385		

Ek 10. Anket Soruları

1. Cinsiyetiniz
2. Sınıfınız
3. Fakülte /Yüksekokul
4. Mezun olduğunuz lise (Devlet/Özel):
5. Mezun olduğunuz lise türü
6. Üniversite giriş sınavına kaç kez girdiniz?
7. Üniversiteye girmek için dershaneye veya kursa gittiniz mi?
8. Dershaneye veya kursa ödediğiniz ücret ne kadardır?
9. Üniversite sınavına hazırlık amacıyla dershane ve kurs ücretleri dışında yaptığınız diğer harcamaların toplamı ne kadardır? Üniversite hazırlık kitapları, dergileri, CDleri vb. için yaptığınız harcamaları, kurslara devam etmeniz nedeniyle oluşan ulaşım-servis, beslenme, barınma vb. için yaptığınız tüm harcamaları toplama dâhil ediniz.
10. Öğrenim harcı dışında üniversiteye devam etmenizden dolayı aylık ortalama ne kadar harcama yapıyorsunuz? (Beslenme, barınma, ulaşım, giyim, ders araçları, kültürel ve sosyal etkinlikler vb tüm harcamalar).
11. Ailenizin ortalama aylık geliri ne kadardır? (Toplam gelirini maaş, ücretler, kira gelirleri vb dahil ediniz).
12. Ailenizin yaşadığı bölge hangisidir?
13. Anne ve babanızın eğitim durumu nedir?
14. Ekonomik durumunuzu dikkate almaksızın, ödediğiniz öğrenim harcının miktarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
15. Mevcut öğrenim harcını ödemedi ne derece güçlük çekiyorsunuz?
16. Öğrenim harcınız aileniz tarafından mı karşılanıyor?
17. Öğrenim kredisi alıyor musunuz?
18. Başbakanlık bursu alıyor musunuz?
19. Başbakanlık bursu dışında burs alıyor musunuz?
20. Aylık burs miktarınız ne kadardır?
21. Burs aldığınız kurum/lar hangisidir?

22. Gelir getirici herhangi bir işte çalışıyor musunuz?
 23. Gelir getirici bir işte çalışıyorsanız aylık kazancınız.
 24. Finansman kaynaklarının toplam gelirlerinizin yaklaşık % karşıladığını belirleyiniz
(toplam %100 olmalı).
 25. Harcama kaynakları toplam harcamalarınızın yaklaşık % ne kadarını oluşturmaktadır?
 26. Yükseköğretiminizi sürdürürken yaptığınız en yüksek kişisel harcama kaleminden ilk üçünü
(1, 2 ve 3 yazarak) büyüklük derecesine göre sıralayınız.
 27. Sizin için Yükseköğretimin kalitesinin arttırılmasında etken olan faktörü işaretleyiniz?
- Not:** 24, 25 seçenek temelli olmak üzere 8, 9, 10, 11, 20, 23 aralık ölçeğinde, 26 sıralama, diğer sorular ise nominal ölçektir.

